

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions — 20

No. of Printed Pages — 3

VU—35-2—Dharm Shas. II**वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2011**

धर्मशास्त्रम्

द्वितीयपत्रम्

समय : 3 $\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांक : 60

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- (1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्यः ।
- (2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
- (3) प्रत्येक प्रश्नस्योत्तरमुत्तरपुस्तिकायामेव देयम् ।
- (4) प्रत्येक प्रश्नभागस्योत्तरं क्रमानुसारमेकत्रैव लेखितव्यम् ।
- (5) प्रथम प्रश्नस्य चत्वारः (i, ii, iii एवं iv) भागाः सन्ति । प्रत्येक भागस्य उत्तरस्य चत्वारः (अ, ब, स एवं द) विकल्पाः सन्ति । समुचित विकल्पस्य उत्तराक्षरं उत्तर-पुस्तिकायां निम्नलिखित तालिकां निर्माय एकस्मिन् स्थाने एव लेखनीयानि ।

प्रश्न क्रमाङ्कः	समुचित उत्तराक्षरम्
1. (i)	
1. (ii)	
1. (iii)	
1. (iv)	

1. (i) प्रमृतं किम् ?
 (अ) शिलम् (ब) अयाचितम्
 (स) कर्षणम् (द) याचितम् । 1
- (ii) ऋत्वन्ते जायते
 (अ) नवान्नेष्टिः (ब) चातुर्मास्यम्
 (स) पशुबन्धम् (द) अग्निष्टोमः । 1
- (iii) दशसूना समं किम् ?
 (अ) चक्रम् (ब) ध्वजः
 (स) वेशः (द) नृपः । 1
- (iv) अमावस्यायामध्ययनाध्यापनयोः किं फलम् ?
 (अ) गुरोर्नाशः (ब) शिष्यनाशः
 (स) शास्त्र बुद्धिः (द) वेदनाशः । 1
2. उपाकर्म कदा भवति ? 1
3. एकविंशति नरकान् को याति ? 1
4. ऋषयः दीर्घसन्ध्यत्वात् किमवाप्नुयुः ? 1
5. सामवेदस्य देवः कः ? 1
6. आचारात् नरः किं लभते ? 1
7. ब्राह्मणस्य आजीविका कीदृशी भवेत् ? 2
8. बहुपरिकर गृहस्थस्य षट्कर्माणि कानि ? 2
9. अहोरात्रे मूत्रोत्सर्गं कथं कुर्यात् ? 2
10. कदा न स्नायात् ? 2
11. कान् न अवमन्येत ? 2
12. द्विजानां विनिपातो किमर्थं न जायते ? 2

13. बैडालव्रतिकस्य लक्षणं किम् ? तद्दानस्य फलं लेख्यम् । 3
14. अद्भिः भस्मना च केषां द्रव्याणां शुद्धिर्जायते ? 3
15. स्त्री धर्माः के ? सम्यक् विवेचयत । 6
16. प्रतिग्रहे को दोषः ? मनूनोक्तं सर्वं विशदयत । 6
17. अधस्तनेषु श्लोकेषु कयोश्चिद् द्वयोः सप्रसङ्ग व्याख्या कार्या — 6
- (क) ऋषियज्ञं देवयज्ञं भूतयज्ञं च सर्वदा ।
नृत्यज्ञं पितृयज्ञं च यथाशक्ति न हापयेत् ॥
- (ख) शक्तितोऽपचमानेभ्यो दातव्यं गृहमेधिना ।
संविभागश्च भूतेभ्यः कर्तव्योऽनुपरोधतः ॥
- (ग) नेक्षतोद्यन्तमादित्यं नास्तं यन्तं कदाचन ।
नोपसृष्टं न वारिस्थं न मध्यं नभसो गतम् ॥
- (घ) नाशनीयाद्धार्यया सार्धं नैनाभी क्षेत चाशनीम् ।
क्षुवतीं जृम्भमाणां वा न चासीनां यथासुखम् ॥
18. धर्मसूत्राणां निर्माणकालः कः ? सप्रमाणं प्रतिपादयत । 5
19. आपस्तम्बधर्मसूत्रस्य परिचयो देयः । 5
20. यथेच्छं द्वयोः स्मृतिकारयोः व्यक्तित्वं कृतित्वञ्च विलिख्यताम् — 5
- (i) अंगिरा
(ii) याज्ञवल्क्यः
(iii) दक्षः
(iv) बृहस्पतिः ।